

Фінансується
Європейським
Союзом

Правовий бюлетень Данської ради у справах біженців (DRC) | Випуск 83: 1 Липня – 31 Липня 2022

1. Кабінет Міністрів дозволив реєструвати ВПО без наявних паперових документів, що посвідчують особу

1 липня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №755](#), якою змінив правила реєстрації для внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Особи, у яких немає паперової копії документів, які підтверджують громадянство України або її спеціальний статус тепер зможуть використовувати наступні документи для реєстрації як ВПО:

- Документи з мобільного додатку Дія/єДокумент
- [Довідка](#) з ЦНАП-у, Державного підприємства «Документ» або Державної міграційної служби про подання документів для оформлення паспорта громадянина України.

Особи, які звертаються за [Допомогою на проживання для ВПО](#), так само можуть використовувати вищезазначені копії документів. До прийняття Постанови, особи, які втратили оригінали внутрішніх документів, що посвідчують особу, мали проходити через довгий шлях їх відновлення. Дуже часто це вимагало неодноразового перетину лінії розмежування, що створювало додаткові безпекові ризики та труднощі.

2. Кабінет Міністрів створив Координаційний штаб з питань підготовки проведення обов'язкової евакуації населення Донецької області в умовах воєнного стану

29 липня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №854](#), якою створюється Координаційний штаб з питань підготовки проведення обов'язкової евакуації населення Донецької області в умовах воєнного стану. Головою Штабу є Міністр з питань реінтеграції, а до його складу входять представники різних міністерств, Офісу Президента, Служби безпеки України, голови (чи заступники) військових адміністрацій та «Укрзалізниці». Цілями Штабу є такі:

- Сприяння координації між місцевими та центральними органами влади щодо евакуації та вирішення пов'язаних проблем
- Моніторинг процесу евакуації та встановлення співробітництва між державними органами з пов'язаних питань
- Участь у напрацюванні необхідних нормативно-правових актів.

3. Парламент прийняв нові правила щодо оптимізації трудових відносин під час дії воєнного стану, зокрема, - із врахуванням проблем внутрішнього переміщення

1 липня 2022 року Верховна Рада прийняла [Закон №2352-IX](#) щодо внесення змін певних законів про працю, у тому числі до Кодексу законів про працю. Метою запровадження нових правил у трудове законодавство є приведення норм у відповідність особливим трудовим потребам, які виникають під час дії воєнного стану. Нижче зазначено перелік деяких важливих змін, а саме:

- Нові підстави для розірвання трудового договору:
 - Смерть роботодавця / працівника або у разі визнання його / її судом безвісно відсутнім / оголошення померлим
 - Безперервна відсутність працівника більше 4х місяців
 - Неможливість забезпечення працівника роботою за трудовим договором, у зв'язку із знищенням (відсутністю) виробничих, технічних та інших засобів виробництва або майна роботодавця внаслідок бойових дій. Роботодавець зобов'язаний повідомити працівників про таке звільнення не пізніше ніж за 10 календарних днів до розірвання трудового договору
 - Мобілізація роботодавця-фізичної особи-підприємця на час дії особливого періоду
- Працівник може оскаржити рішення про звільнення в тримісячний строк з дня розірвання трудового договору
- Тривалість робочого часу у період дії воєнного стану може бути збільшена до 60 годин на тиждень для працівників, зайнятих на об'єктах критичної інфраструктури
- У період дії воєнного стану роботодавець за заявою працівника, який виїхав за межі території України або отримав статус ВПО, в обов'язковому порядку надає працівнику відпустку без збереження заробітної плати тривалістю не більше 90 календарних днів. Така відпустка впливає на кількість днів щорічної оплачуваної відпустки.

4. Кабінет Міністрів доручив Міністерству закордонних справ та Національній соціальній сервісній службі вирішувати питання, пов'язані з поверненням в Україну дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

7 липня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №794](#), за змістом якої доручив Міністерству закордонних справ (МЗС), Національній соціальній сервісній службі (НССС) та дипломатичним представникам України закордоном вирішувати питання, пов'язані з поверненням в Україну неповнолітніх дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Постановою встановлено, що по відношенню до таких дітей дипломатичні представники повинні:

- здійснювати функції законного представника дітей під час їх повернення в Україну та возз'єднання з законними усиновлювачами, опікунами/піклувальниками
- здійснювати підготовку документів та організацію їх повернення в Україну згідно з відповідними

[Правилами](#)

НССС, у разі неможливості забезпечити повернення таких дітей на територію, де вони проживали до виїзду за кордон, вживає заходів до влаштування таких дітей з урахуванням їх потреб та найкращих інтересів. Міністерство соціальної політики, Міністерство юстиції, МЗС і НССС уповноважені на співпрацю з відповідними органами іноземних держав для моніторингу справ евакуйованих дітей.

5. Кабінет Міністрів представив механізм надання фінансової допомоги для державних та комунальних установ, які надають соціальні послуги для ВПО

7 липня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №784](#), яка вводить в дію механізм надання фінансової допомоги для державних та комунальних установ за надання соціальних послуг для ВПО. Установи, які мають право на таку допомогу, можуть бути лише комунальної або державної власності. Надання соціальних послуг для ВПО регулюється Законом [«Про соціальні послуги»](#). Такі послуги мають включати в себе, як мінімум, наступне:

- Догляд вдома, денний догляд
- Соціальна адаптація
- Надання притулку
- Консультування та посередництво
- Натуральна допомога¹
- Фізичний супровід осіб з інвалідністю
- Переклад жестовою мовою
- Догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних.

Реєстрація установи у Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг є однією з необхідних умов для отримання такої фінансової допомоги.

¹ Натуральна допомога — це заходи допомоги в самообслуговуванні особам, які цього потребують. Вони можуть включати, зокрема, прання, прасування, пошиття і ремонт одягу, надання перукарських послуг, прибирання житла, надання продуктів харчування тощо.

6. Кабінет Міністрів утворив Міжвідомчу робочу групу для посилення контролю за використанням та розподілом гуманітарної допомоги

1 липня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №756](#), якою створив Міжвідомчу робочу групу з питань вдосконалення порядку моніторингу розподілу та цільового використання гуманітарної допомоги. Групу очолює Міністр економіки. До складу Групи входять представники Служби безпеки України, міністерств, Офісу Президента, Уповноваженого Верховної Ради з прав людини та заступники голів військових адміністрацій. Головними завданнями Групи є наступні:

- Моніторинг розподілу/використання гуманітарної допомоги та сприяння координації між місцевими та центральними органами влади
- Створення механізмів та інструментів для вирішення проблем у зв'язку із розподілом/використанням гуманітарної допомоги
- Застосування механізмів (в т.ч. – цифрових) моніторингу за розподілом/використанням гуманітарної допомоги
- Розроблення нормативно-правових актів для покращення процесів розподілу/використання гуманітарної допомоги.

Міжвідомча Група буде тісно співпрацювати із Координаційним штабом з гуманітарних та соціальних питань (Див. [Випуск 76 Правового бюлетеню Данської Ради](#) для більш детальної інформації щодо Координаційного штабу з гуманітарних та соціальних питань).

7. Парламент ратифікував Протокол про право, що застосовується до зобов'язань про утримання, які виникають з сімейних відносин, батьківства, шлюбу або спорідненості

Довідка: 23 листопада 2007 року, протягом 21-ої Дипломатичної сесії Гаазької конференції з приватного права було розроблено два міжнародно-правових документи, а саме – [Конвенція про міжнародне стягнення аліментів на дітей та інших видів сімейного утримання](#) (тут і далі – Конвенція) та [Гаазький протокол про право, що застосовується до зобов'язань про утримання](#) (тут і далі – Протокол).

Конвенція стосується широкого кола питань, зокрема:

- Визнання та виконання рішень про стягнення аліментів за кордоном
- Умови для такого визнання та виконання
- Зміни до рішень щодо стягнення аліментів за кордоном
- Прирівнювання рішень адміністративних органів до судових
- Визнання та імплементація угод про утримання на міждержавному рівні

- Ефективний доступ до безкоштовної правової допомоги щодо питань, які виникають щодо аліментів та їх стягнення
- Вимоги до національних контролюючих органів Держав-учасниць Конвенції.

Конвенцію було ратифіковано Верховною Радою 11 січня 2013 року та вона набула чинності для України [1 листопада 2013](#).

1 липня 2022 року Парламент [Законом №2339-IX](#) ратифікував Протокол. Протокол набуде чинності для України [1 грудня 2022 року](#). Протокол доповнює Конвенцію та відкриває шлях до більш ефективного її використання. Наприклад, зобов'язання щодо утримання визнаються дійсними незалежно від сімейного статусу батьків дитини. Протокол також встановлює загальне правило, за яким зобов'язання щодо утримання мають регулюватися правом місця проживання особи, яка потребує утримання.

8. Парламент ратифікував Європейську конвенцію про скасування легалізації документів, складених дипломатичними агентами чи консульськими посадовими особами

1 липня 2022 року Парламент проголосував за [Закон №2340-IX](#) щодо ратифікації [Європейської конвенції про скасування легалізації документів, складених дипломатичними агентами чи консульськими посадовими особами](#) (тут і далі – Конвенція). Ратифікація цього документа – це значний крок вперед, особливо з огляду на те, що до Європи перемістилося близько 6 млн українців, які часто мають потребу в отриманні різноманітних документів у дипломатичних та консульських представництвах України за кордоном. Ратифікація цієї Конвенції дозволить людям уникнути довгих формальних процедур підтвердження дійсності документів органами влади іноземних держав. Завдяки ратифікації Конвенції документи, видані дипломатичними чи консульськими представниками, будуть автоматично вважатися дійсними у державах-учасницях Конвенції. Наприклад, довідка про несудимість, видана консульським представництвом України у Варшаві буде вважатися дійсною відповідно до законодавства Польщі без потреби у додатковій легалізації.

9. Кабінет Міністрів дозволив переводити деякі категорії студентів-ВПО з контрактної на бюджетну форму навчання

7 липня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №769](#), якою дозволив переводити деякі категорії студентів з контрактної на бюджетну форму навчання протягом дії режиму воєнного стану. Такими категоріями студентів є наступні (у випадку, якщо вони були зараховані на контрактну форму навчання у попередньому році):

- Діти захисників та захисниць України²

² Термін, що тут використано, походить із [Постанови №769](#).

- ВПО, які перемістилися з територій, постраждалих від конфлікту, які визнані такими Міністерством реінтеграції станом на 15 жовтня 2022 року.

Ця програма працюватиме за наявності невикористаних бюджетних коштів. Вона не вплине на фінансування навчання за державним замовленням студентів, які не підпадають під вищезазначені категорії.

10. Кабінет Міністрів створив Оперативний штаб із забезпечення будівельними матеріалами/виробами/продукцією з метою відновлення пошкоджених об'єктів

13 липня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №790](#) про утворення Оперативного штабу із забезпечення будівельними матеріалами/виробами/продукцією з метою відновлення пошкоджених об'єктів. Штаб очолює заступник Міністра розвитку громад та територій, до його складу якого входять представники інших міністерств та відомств, у тому числі обласних військових адміністрацій. Повноваженнями Штабу зокрема є:

- Сприяння забезпеченню координації дій органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій
- Вирішення проблемних питань
- Підготовка пропозицій щодо виділення коштів та інвестицій
- Робота над удосконаленням законодавства
- Моніторинг та аналіз результатів реконструкції та недоліків, а також питання забезпечення матеріалами.

11. Кабінетом Міністрів змінено механізм виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для ВПО, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України³

Довідка: 18 квітня 2018 року Кабінетом Міністрів було прийнято [Постанову №280](#) про механізм виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. З урахуванням внесених змін, процедура виплати грошової компенсації виглядає наступним чином:

Хто має право на компенсацію	ВПО, які: <ul style="list-style-type: none">• Захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України та були визнані
-------------------------------------	--

³ Терміни, що тут вживаються використані зі змісту [Постанови №851](#).

	<p>особами з інвалідністю III групи внаслідок війни</p> <ul style="list-style-type: none">• Перебувають на квартирному обліку в порядку поліпшення житлових умов, та• Перебувають за одною адресою проживання протягом року на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб.
Розмір грошової компенсації	<p>Грошова компенсація розраховується за спеціальною формулою, яка враховує такі фактори як кількість членів сім'ї ВПО, вразливість, середню вартість квадратного метра житла в населеному пункті, витрати пов'язані з купівлею житла тощо.</p>
Куди ВПО має подати документи	<ul style="list-style-type: none">• Орган соціального захисту населення обласної ради або місцевого органу виконавчої влади• Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП)
Необхідні документи	<ul style="list-style-type: none">• Заява про призначення грошової компенсації• Паспорт заявника• Документ, що підтверджує статус учасника бойових дій та (за необхідності) документ, що підтверджує статус особи з інвалідністю отриманої внаслідок участі в бойових діях• довідки про взяття заявника та членів його / її сім'ї на обліку ВПО а також документи, що підтверджують родинні стосунки заявника із членами його/її сім'ї• Рішення органу влади про взяття заявника та його сім'ї на квартирний облік• За необхідності, документи, що підтверджують пошкодження/знищення майна в результаті бойових дій (у разі, якщо таке майно розташоване на підконтрольній Україні території)

- Документ про право власності на майно, зареєстроване до 31 грудня 2012 року, що розташоване на підконтрольній Україні території.

29 липня 2022 року Кабмін прийняв [Постанову №851](#) про внесення змін до зазначеного вище механізму. Зміни стосуються наступного:

- У відділенні АТ «Ощадбанк», заявник може відкрити банківський рахунок із спеціальним режимом використання тільки після прийняття рішення Комісією з розгляду заяв про компенсацію
- Заявнику, за місцем зареєстрованого проживання ВПО, необхідно додатково подати заяву до підрозділу соціального захисту населення місцевих рад, про надання дозволу на відкриття спеціального рахунка в АТ "Ощадбанк".
- Комісія протягом п'яти робочих з дня отримання заяви від органу соціального захисту приймає рішення про призначення грошової компенсації. Рішення приймається у присутності заявника.
- Заявник може подати документи, які підтверджують, що його/її житло пошкоджено/знищено (якщо воно розташоване на підконтрольній Україні території)
- Грошова компенсація може бути використана впродовж дії воєнного стану та 6 місяців після його припинення чи скасування.

12. Кабінет Міністрів затвердив порядок використання коштів з рахунка «Фонд відновлення зруйнованого майна та інфраструктури»

29 липня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №879](#), якою затвердив порядок використання коштів з рахунка "Фонд відновлення зруйнованого майна та інфраструктури". Кошти розподілятимуться між центральними органами виконавчої влади, обласними державними або військовими адміністраціями, АТ "Укрзалізниця", державними підприємствами а також іншими підприємствами та організаціями, які здійснюють діяльність у відповідній сфері з відновлення. Кошти використовуватимуться для відновлення наступних об'єктів:

- залізничного транспорту
- дорожнього господарства
- авіаційного транспорту
- об'єктів туристичного призначення (готелі, санаторії тощо)
- електронних комунікаційних мереж

- об'єктів соціальної сфери (будівель навчальних та дослідних закладів, лікарень, офісних будівель тощо)
- Житлових та інфраструктурних об'єктів.

13. Кабінет Міністрів запровадив правила відвідування таборів для військовополонених для відвідувачів з благодійних організацій

Довідка: 5 квітня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №413](#), якою запровадив Порядок утримання військовополонених. Цей Порядок встановлював, що табори для військовополонених можуть відвідувати лише представники Держав-Покровительок, делегати Міжнародного Комітету Червоного Хреста (тут і далі – МКЧХ) та ЗМІ за спеціальним дозволом.

7 липня 2022 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №762](#), якою розширив перелік тих, хто має право відвідувати табори. Постановою введено дві категорії відвідувачів. Перша група включає в себе тих осіб, які можуть відвідати табір без спеціального дозволу, а саме – вищих державних посадовців та їх представників таких як Президент, Прем'єр-міністр, Омбудсман, поліцейське та військове керівництво тощо.

Друга група включає в себе представників організацій громадянського суспільства, ЗМІ, релігійні та благодійні організації. Вони можуть допомагати із розподілом між військовополоненими гуманітарних посилок та матеріалів для релігійних, освітніх чи розважальних цілей, а також із організацією дозвілля.

Для доступу до табору для військовополонених, організації громадянського суспільства, ЗМІ, релігійні та/або благодійні організації повинні отримати спеціальний дозвіл. Дозвіл видається Департаментом з питань виконання кримінальних покарань та головами відповідних таборів.

Цей правовий бюлетень розроблений завдяки фінансовій підтримці у рамках цивільного захисту та гуманітарної допомоги Європейського Союзу.

Деякі терміни, що використовуються у цьому документі, взяті із законопроектів або чинного законодавства. Відповідальність за зміст бюлетеня несуть виключно автори. Погляди, висловлені в цьому документі, жодним чином не повинні сприйматися як відображення офіційної позиції Європейського Союзу чи Данської ради у справах біженців (DRC). Ні Європейська Комісія, ні DRC не несуть відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в ньому.